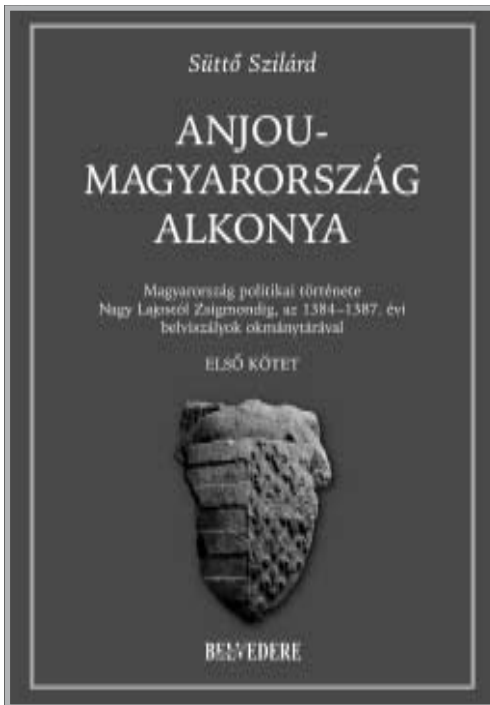

A következő kötet a belső telepítésekről és a lakosságcseréről szól. Ez a legerjedelmesebb része a kutatásnak, mely felöleli a földkérdést (elkobzások), a belső telepítés sokrétű problémáit (kolonisták, külföldi repatriánsok stb.), valamint a csehszlovák–magyar lakosságcsere-egyezmény összefüggéseit. A számbeli összegezésből megtudjuk, hogy Magyarországról 95 432 személy jelentkezett önkéntes áttelepülésre, ezek közül 73 273 személy települt át. A kitelepítésre Dél-Szlovákiából 105047 személyt jelöltek ki, a valóságban 89660 személyt kényszerítettek szülőföldje elhagyására. Nem kevés szó esik arról is, hogy az ígéretek ellenére az áttelepítés a többségük számára jelentős vagyonesztéssel járt.

A reszlovakizáció a „szlovák etnikai terjeszkedés sajátos formája” volt, a „lélek-vásárlás” fondorlatos, s egyben embertelen cselekedete is. A „szlovák nemzet” – egy

agyrémet követve! – azokat akarta visszafogadni, akiket a történelem során „elmagyarosítottak”. Gyalázatos módon azt hitték – bár tudták az ellenkezőjét! – hogy Dél-Szlovákiát elmagyarosodott szlovákok lakják. A reszlovakizáció 719 települést és 423 264 személyt érintett, akik a szülőföldön maradás reményében megtagadták magyarságukat. A kötet mindenképpen úttörő jellegű volt, s nem fért kétség ahhoz, hogy a folytatást vállalni – kötelesség!

A magunk részéről örülünk annak, hogy a szlovákiai magyar trauma okaival, hátterével, okozati összefüggéseivel és következményeivel a szerző sikeresen megbirkózott, s az elhallgatások, tiltások és a hazugságok után ma már – menthetetlenül – a múlt is itt áll előttünk. Vadkerty Katalin szakavatott, lelkiismeretes munkája, és bátor döntése, mellyel felvállalta a „lehetetlent”, hálássá tesz bennünket, az olvasóit. KÖDMÖN ANDRÁS

SÜTTŐ SZILÁRD

Anjou-Magyarország alkonya

Süttő Szilárd évtizedes kutatásainak eredményét adja közre kétkötetes monográfiájában. Az első kötet első része Magyarország I. (Nagy) Lajos és I. Károly (Róbert) uralkodása közötti időszakának eseménytörténetét nyújtja az eddigi legnagyobb részletességgel. Munkájához a magyar és külföldi kódexirodalom mellett a Magyar Országos Levéltár vonatkozó középkori forrásanyagának teljes egészét fölhasználta. A kötet második részében ennek a forrásjegyzéknek a pontos mutatóit közli, a második kötet okleveles függelékében pedig azok betűhív latin szövegét és magyar fordítását.

A páratlan munkát nemcsak a medievisztika iránt érdeklődőknek ajánljuk, hanem széles értelemben mindenkinek, akik segítséget keresnek egy európai jelentőségű rendi állam összeomlása rejtélyének megértéséhez.